

УРОК №5

Тема: Навколосвітні експедиції, їх географічне значення (експедиції Дж. Кука, І. Крузенштерна і Ю. Лисянського). Відкриття Австралії і Антарктиди

Навколосвітні подорожі Дж. Кука. Джеймс Кук – здійснив три кругосвітні експедиції, обстежив Ньюфаундленд, східне узбережжя Канади, Австралії, Нової Зеландії, Західне узбережжя Північної Америки.

Навколосвітня подорож Крузенштерна-Лисянського – це була морська експедиція, що відбулась в 1803—1806 роках на кораблях «Наdejда» під командуванням І. Крузенштерна і «Нева» під командуванням Ю. Лисянського. Ціллю навколосвітньої подорожі, було встановлення торговельних контактів з Китаєм, Японією і пошук шляхів доставки вантажів у Північну Америку та на Далекий Схід. Завдання: досліджувати далеко східне узбережжя Євразії, перевірити і уточнити морські карти, по шляху вести океанографічні спостереження (вимірювання глибин морів, температури води і таке інше. Під час подорожей Дж. Кука, І. Крузенштерна та Ю. Лисянського значну увагу приділяли науковим дослідженням.

Піратство. Подорожі Френсіса Дрейка. Френсіс Дрейк здійснив друге навколосвітнє плавання (1577-1580). Пірати під керівництвом Френсіса Дрейка мали заступництво англійської корони.

Віддаючи шану Дрейку як мореплавцеві, його іменем назвали найширшу протоку на Землі, що з'єднує Тихий та Атлантичний океан. Вчинки піратів не можна назвати шляхетними, однак їхні походи сприяли вивченню Світового океану, численних островів і морського узбережжя.

Відкриття південних материків:

- У 1606 р. голландський мореплавець Віллем Янсзон досягнув берегів п'ятого материка – Австралії. Але, подібно Колумбу, Янсзон так і не дізнався, що відкрив новий материк. Остаточно встановив, що Австралія – самостійний материк, голландський мореплавець Абель Тасман 1644 року.
- У 1819 році була споряджена перша російська антарктична експедиція на шлюпах «Схід» під командою Фадея Беллінсгаузена, та «Мирний» Михайла Лазарєва. Плавання тривало майже два роки. Було відкрито багато островів. У січні 1820 року експедицією був відкритий останній невідомий материк Землі – Антарктида.
- У подальших навколосвітніх подорожах усе більше уваги приділяли науковим дослідженням. На початку XIX ст. кожна велика частина Землі дістала назву. Материків виявилось шість, океанів – чотири.

ЗАВДАННЯ:

1. Опрацювати §6.
2. Позначити на контурній карті маршрути експедицій Ф. Магеллана, Т. Беллінсгаузена та М. Лазарєва.
3. Тест для самоперевірки: <https://schoolurok.com.ua/2391-rozvitok-geografichnih-znan-pro-zemlyu.html>.